

Hermods är en av Sveriges största aktörer inom vuxenutbildningen. Vi har funnits sedan 1898 och har varje år ca 70 000 deltagare i allt från SFI till komvux och yrkeshögskola. En vinstbegränsning är i praktiken inget annat än ett totalt vinstförbud, som skulle tvinga Hermods att lägga ned verksamheten.

Ilmar Reeplaus utredning analyserar inte vuxenutbildning som bransch samt vilka konsekvenser en föreslagen vinstbegränsning skulle få för dessa företag, vilket vi tycker är anmärkningsvärt. Utredningen saknar helt den kvalitet som normalt kännetecknar offentliga utredningar. Utredningen har stor brister vilket gör materialet tveksamt som beslutsunderlag i en politisk process. Vi avstyrker denna utredning.

Vår generella slutsats är att Ilmar Reeplaus utredning har kastat in vuxenutbildning som ett område som ska omfattas av föreslagna vinstbegränsningar, utan att ett ens beskriva förutsättningarna för vuxenutbildningen och där verksamma företag.

I en tid då vi står inför stora utmaningar kopplat till integration samtidigt som vi har stor brist på kompetens är detta mycket anmärkningsvärt. Vi är ett bra och viktigt komplement till kommunala aktörer och samarbetet har aldrig varit viktigare. En utveckling där privata aktörer tvingas bort skulle skada både samhällsutvecklingen och näringslivets kompetensförsörjning allvarligt.

Sverige står inför omfattande behov att bygga ut kapaciteten att integrera nyanlända. Bara 2015 års flyktingar är så många att närmare 94 500 personer kan bedömas inträda på arbetsmarknaden de kommande åren. De flesta får sin asyl beviljad i början av 2017 och ska därefter påbörja väntan på att få en plats på etableringsinsatser och utbildning.

Platserna på Svenska för Invandrare, SFI, kommer att behöva dubbleras för att möta behoven. SFI ska räcka till alla utlandsfödda, även de som inte är flyktingar, och dagens kapacitet är inte anpassad efter de kommande behoven. Staten har dessutom bara tillfört mer resurser till vuxenutbildning i allmänhet, vilket innebär att kommuner måste egenfinansiera SFI eller prioritera resurser från andra delar av Komvux.

Parallellt med utbyggd SFI kommer även Komvux att behöva expandera. Här är det uppenbart att det är otillräckligt med dagens platsutbud. Ett exempel är att det finns närmare 300 000 kortutbildade utlandsfödda i Sverige som inte arbetar. Samtidigt finns bara 38 000 platser i grundläggande vuxenutbildning.

Som exempel kan nämnas när Hermods tog över SFI i en medelstor kommun. Antalet deltagare gick från 500 till 8000 elever. Andelen som slutförde studierna ökade från 61 till 81 procent. Undervisningsformerna gick från 1 till 3. Samtidigt sjönk kommunens kostnader från 11 till 5 miljoner, vilket sparade 6 miljoner åt kommunen. Kommunens vinst är dessutom betydligt större än företagets.

Om Hermods-modellen skulle införas i samtliga kommuner som idag använder enbart egenregi finns det därför möjlighet att spara 1,2 miljarder och frigöra 61 000 fler SFI-platser. Om de sparade pengarna används till ännu fler SFI-platser skapas totalt 86 000 fler platser.¹

En vinstbegränsning eller vinstförbud skulle dock innebära att Hermods-modellen faller. Mer effektiv vuxenutbildning kan bara realiseras om privata utbildningsföretag tillåts verka. Effekterna kräver också att upphandlarna är skickliga på resultatuppföljning.

En analys av utvecklingen av vuxenutbildningen i Sverige visar att kvaliteten och de goda resultaten har stärkts mest i kommuner som arbetar med valfrihetsmodeller.

Christer Hammar

Segmentschef

---

¹ Utbildningsföretagens årsrapport 2016